

CYMDEITHAS HANES PLAID CYMRU HISTORY SOCIETY

Minutes of meeting held on 20 November 2023 through Zoom

- **Attendees;** Dafydd Williams, Stephen Thomas, Penri Williams, Dafydd Griffiths, Meri Griffiths, Ben Jones, Eluned Bush
- **Matters arising from the minutes not on agenda.**

Ben Jones and the Chair will liaise on the production of a series of illustrated articles documenting the history of the Party in the Rhymney Valley.

Not able to confirm whether it would be possible for Ty Gwynfor to send our latest newsletter to all members. A further Newsletter will be produced in Spring 2024 by the Chair.

Catrin Gruffudd and Dafydd Wigley have confirmed that members of the party in Arfon will be happy to arrange an event to commemorate the meeting held in Caernarfon in September 1924.

- **Finance-** £3188 in the Society's account
- **Activities for 2024**

Penarth Event to commemorate the meeting held there in 1924 which led to the establishment of the Party in the following year

It will be held on 12 January 2024 in the Bellevue Pavilion from 7pm – 10pm. With guest speakers, Heledd Fychan, Leanne Wood and Richard Wyn Jones. The Society will contribute £100 towards the cost of the event. The Society's banners on the timeline of the Party will be erected at the event. The Chair will help with publicity of the event and press releases. The meeting suggested that the descendants of the attendees at the 1924 meeting be invited. It was confirmed that a copy of the minutes of the 1924 meeting are in the Plaid Cymru archive in the National Library. Penri Williams confirmed that he has a copy – but we are not sure whether or not it is the original or a copy made at a later date.

- **Blue Plaque on 9 Bedwas Place Penarth**

If the Penarth Branch proceeds to arrange this, the Society will contribute £500 towards the cost and the Chair will liaise with Rosanne Reeves on the appropriate wording.

- **Eisteddfod 2024**

Richard Wyn Jones has agreed to give the Society's lecture at Pontypridd. His topic will be "O Gymru Fydd I Blaid Cymru". The Secretary will make the necessary arrangements with the Eisteddfod.

- **Spring Conference, Caernarfon March 2024**

The Secretary will arrange for the Society's banners to be erected at the event.

- **Ysgol Haf 2024, Autumn Conference 2024**

Decisions on what the Society will do at these events will be considered at our next meeting.

- **Any other business**

The Chair has received a copy of the lecture given by Dafydd Wigley at the 2023 Eisteddfod. This is being translated and should be available on the Society's web site before the end of the year.

- **Date of next meeting**

Tuesday 6 February 2024 at 6pm through Zoom

CYMDEITHAS HANES PLAID CYMRU HISTORY SOCIETY

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 20 Tachwedd 2023 drwy Zoom

- **Yn bresennol;** Dafydd Williams, Stephen Thomas, Penri Williams, Dafydd Griffiths, Meri Griffiths, Ben Jones, Eluned Bush
- **Materion yn codi o'r cyfarfod diwethaf**

Bydd Ben Jones a'r Gadair yn cysylltu ar gynhyrchu cyfres o erthyglau darluniadol yn cofnodi hanes y Blaid yng Nghwm Rhymni .

Methu cadarnhau a fyddai'n bosib i Tŷ Gwynfor anfon ein cylchlythyr diweddaraf at bob aelod. Bydd Cylchlythyr pellach yn cael ei gynhyrchu yng Ngwanwyn 2024 gan y Cadeirydd.

Mae Catrin Gruffudd a Dafydd Wigley wedi cadarnhau y bydd aelodau'r blaid yn Arfon yn hapus i drefnu digwyddiad i goffáu'r cyfarfod a gynhaliwyd yng Nghaernarfon ym mis Medi 2024.

- **Arian-** £3188 yng nghyfrif y Gymdeithas
- **Gweithgareddau 2024**

Digwyddiad Penarth i goffáu'r cyfarfod a gynhaliwyd yno yn 1924 a arweiniodd at sefydlu'r Blaid yn y flwyddyn ganlynol.

Fe'i cynhelir ar 12 Ionawr 2024 ym Mhafiliwn Bellevue rhwng 7pm a 10pm gyda siaradwyr gwadd, Heledd Fychan, Leanne Wood a Richard Wyn Jones. Bydd y Gymdeithas yn cyfrannu £100 tuag at gost y digwyddiad. Bydd banerau'r Gymdeithas ar linell amser y Blaid yn cael eu codi yn y digwyddiad. Bydd y Cadeirydd yn helpu gyda chyhoeddusrwydd y digwyddiad a datganiadau i'r wasg. Awgrymodd y cyfarfod y dylid gwahodd disgynyddion mynychwyr cyfarfod 1924. Cadarnhawyd bod copi o gofnodion cyfarfod 1924 yn archif Plaid Cymru yn y Llyfrgell Genedlaethol. Cadarnhaodd Penri Williams fod ganddo gopi - ond nid ydym yn siŵr ai dyma'r gwreiddiol neu gopi a wnaed yn ddiweddarach.

Plac Glas ar 9 Bedwas Place Penarth

Os bydd Cangen Penarth yn penderfynu drefnu hyn, bydd y Gymdeithas yn cyfrannu £500 tuag at y gost a bydd y Cadeirydd yn cysylltu â Rosanne Reeves ar y geiriad priodol.

Eisteddfod 2024

Mae Richard Wyn Jones wedi cytuno i roi darlith y Gymdeithas ym Mhontypridd. Ei bwnc fydd "O Gymru Fydd I Blaid Cymru". Bydd yr Ysgrifennydd yn gwneud y trefniadau angenrheidiol gyda'r Eisteddfod.

Cynhadledd y Gwanwyn, Caernarfon Mawrth 2024

Bydd yr Ysgrifennydd yn trefnu codi baneri'r Gymdeithas yn y digwyddiad.

Ysgol haf 2024, Cynhadledd Hydref 2024

Bydd penderfyniadau ar yr hyn y bydd y Gymdeithas yn ei wneud yn y digwyddiadau hyn yn cael eu hystyried yn ein cyfarfod nesaf.

- **Unrhyw fater arall**

Mae'r Gadair wedi derbyn copi o'r ddarlith a roddwyd gan Dafydd Wigley yn Eisteddfod 2023. Mae'n cael ei gyfieithu a dylai fod ar gael ar wefan y Gymdeithas cyn diwedd y flwyddyn.

- **Dyddiad y cyfarfod nesaf**

Dydd Mawrth 6 Chwefror 2024 am 6pm drwy Zoom.